Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik. J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 154. Brașov, Mercurĭ, 12 (24) Iulie 1895.

Rescriptul ministrului Wlassics.

Brașov, 11 Iulie v. 1895

Am publicat erĭ rescriptul ministrului de culte și de instrucțiune publică Wlassics, către Escelența Sa Metropolitul Dr. Victor Mihalyi în cestiunea limbei.

Ministrul cere, în rescriptul sĕu, dela Metropolitul, sĕ ia mĕsurile de lipsă pentru ca autoritățile superióre bisericescĭ de sub ocârmuirea sa, respectând legea sancționată, sĕ se folosescă în corespondența, ce-o au cu autoritatea administrativă séu cu organele ei din comitatul Turda-Arieș esclusiv numai de limba statului.

D-l Wlassics se provócă la § 16 al art. de lege 44 din 1868, după care autoritățile superióre bisericescĭ ar fi datóre a întrebuința în corespondența lor cu autoritățile administrative și cu organele lor *limba statului*, și adauge, ca al doilea motiv, că în comitatul din cestiune (Turda-Arieș) *limba protocolară este cea maghiară.*

Nicĭ una, nicĭ alta din afirmările aceste ministeriale nu este complectă și prin urmare nu corespunde pe deplin adevĕrului, ci apare într'o lumină tendențiósă.

Trebue sĕ ne surprindă, că un ministru nu se sfiesce a se provoca direct la un paragraf al legii și totușĭ a-l esplica unilateral și prin urmare fals. Și nu e vorba aicĭ numai de o interpretare unilaterală a legii, ci chiar de ignorare a celei mai clare disposițiunĭ a ei.

In § 16 al amintitei legĭ se dice, cum am arătat deja înainte cu câte-va dile, clar și limpede: „Autoritățile bisericescĭ mai înalte și supreme pot sĕ se folosescă în hârtiile lor, ce le adresézā *municipiilor și organelor lor*, de limba statului, *séu unde sunt mai multe limbĭ protocolare, de una din aceste.*"

Ba legea dispune, că chiar în corespondența lor cu guvernul autoritățile superióre bisericescĭ pot sĕ se folosescă de limba lor de gestiune a afacerilor séu de limba lor protocolară, alăturând pe contra-pagină traducerea în limba statului.

Cum vine dér d-l Wlassics sĕ ignoreze aceste disposițiunĭ clare ale legii, când se provócă de-adreptul la § 16 și sĕ vrea a cunósce numai „datoria" de a scrie în limba statului?

Décă legea n'are în vedere decât acéstă „datoria", atuncĭ de ce a mai aflat de lipsă ministrul sĕ adaugă în rescriptul sĕu, că în comitatul amintit limba protocolară este cea maghiară?

Ce înțeles mai póte avé a vorbi de-o „limbă protocolară", când se pretinde în numele legii folosirea esclusivă a „limbei statului"?

Am vrea sĕ ne spună d-l Wlassics în care comitat din Ardél și Téra ungurescă limba maghiară nu este limbă protocolară?

E învederat, că cestiunea limbei protocolare privesce numai așa disele „pretensiunĭ îndreptățite" ale naționalităților nemaghiare, prevĕdute în legea dela 1868, căcĭ chiar după acéstă lege limba maghiară, ca „limbă a statului", are întrare liberă pretutindenĭ.

Décă dér ministrul a vorbit de „limba protocolară maghiară", care nu póte lipsi după lege în nicĭ un comitat, atuncĭ trebuia sĕ țină sémă și de dreptul legal al Românilor de a introduce în anumite condițiunĭ pe lângă limba protocolară maghiară și limba protocolară română. In consecență trebuia sĕ constate ministrul décă în comitatul Turda-Arieș este séu nu și limba română limbă protocolară.

§ ul 2 al legei de naționalitate dice: „Procesele-verbale ale iurisdicțiunilor se pórtă în limba oficială a statului; pe lângă acésta însĕ ele pot sĕ fiă purtate și în acea limbă, pe care o doresce ca limbă protocolară cel puțin a cincea parte a membrilor corporațiunei séu comisiunei, ce representézā iurisdicțiunea".

Ei bine, ar fi óre cu putință ca Românii din comitatul Turda-Arieș sĕ nu'șĭ fi validitat acest drept de limbă protocolară? Și décă nu și l'ar fi validitat, atuncĭ ministru de ce nu amintesce cu nicĭ un cuvĕnt acésta în rescriptul sĕu, după ce sciut este, că consistoriul din Blașiu a întrebuințat limba română, în corespondența sa cu comisiunea administrativă, tocmai pe temeiul § ului 16, care îi dă dreptul a folosi, în afară de limba statului, una din celelalte limbĭ protocolare?

Noi scim, că limba română este încă de mulțĭ anĭ declarată de limbă protocolară a comitatului Turdei.

In tot casul e neapĕrat de lipsă sĕ se constate în mod evident și neîndoios cum stă lucrul cu limba protocolară română în comitatul comitat. Fruntașii noștri din Turda sunt datorĭ de a ne lumina asupra acestei împrejurărĭ.

Atuncĭ numai vom puté sĕ judecăm, décă procederea ministrului Wlassics, care în tot casul este și remâne intolerantă și îndreptată în contra spiritului legei de naționalitate, are séu nu forma legală, și décă „cedarea" Metropoliei din Blașiu asupra căreia jubiléză așa de mult foile șoviniste, este séu nu o renunțare la un drept legal al limbei române.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Iulie.

Oficiósa „*Bud. Tud.*" scrie, că Banul Croației a rugat pe Majestatea Sa **monarchul** sĕ mergă **în Croația** în Octomvre, când se va face inaugurarea mai multor instituțiunĭ culturale. Monarchul, dice oficiósa maghiară, a pus în vedere Banului, că va face acéstă visită Croaților prin jumĕtatea lui Octomvre. Banul a adresat o asemenea rugare și membrilor cabinetului-Banffy, care a rĕspuns, că cu bucuriă vor urma invitărei

*

După cum află „*N. W. Tagblatt*" din isvor sigur, **nunciul Agliardi** va primi la începutul lui Octomvre purpura de cardinal, apoi *va urma rechemarea lui din Viena.* Nu au lipsit, — dice mai departe fóia, — nisuințele de a reține la postul sĕu din Viena pe diplomatul papal; acestea însĕ s'au dovedit de zadarnice. După depărtarea lui Agliardi, va fi numit de conducĕtor interimal al nunciaturei *Uditore Locatelli.* Vacanța va dura, după cum se pare, până la sfîrșitul lui Ianuarie séu începutul lui Februarie și apoi va urma numirea de nunciu a Monsignorelui *Tarnassi.* Monsignorul Tarnassi fusese deja de câte-va lunĭ amintit ca presumptivul urmaș al lui Agliardi.

*

La primirea dela 4 (16) Iulie a **delegațiunii bulgare**, *Pobiedonosef* a adresat mitropolitului Clement un discurs pe care „Zenkownija Wiedomosti" îl reproduce. Procurorul general al Sf. Sinod a dis: „Vĕ salutăm, prea onorate archiepiscop. Suntem fericițĭ de a vĕ vedé în mijlocul nostru. Suntem fericițĭ, pentru-că vedem în d-v. pe adevĕratul representant al poporului vostru, sub forma cea mai adevĕrată și cea mai simpatică, acea a ministrului credinței ortodoxe, în care trăițĭ d-v. și noi toțĭ Slavii, și prin care esistăm. *Numai acéstă credință dă tăriă ori-cărui popor slav*, și numai în ea póte găsi o apĕrare în contra inimicilor și în contra amicilor falșĭ, mai periculoșĭ, decât inimicii. Și décă sunteți întrebat la întórcerea în patriă, despre ceea-ce Rusia uréză Bulgariei, coreligionara sa, rĕspundețĭ: *Rusia doresce poporului bulgar tăriе în credința ortodoxă*, menținerea moravurilor străbunilor sĕi, și *un guvern al cărui suflet sĕ fiă unit și în ințelegere cu poporul în credința ortodoxă*".

Evenimentele din Balcanĭ.

Stambulow zace sub glia rece, pacea și liniștea însĕ nu și-au reocupat imperiul în provinciile din Balcanĭ.

Telegraful aduce scirea, că în *Rusciuc* a fost la 20 l. c. o mare manifestațiune, la care au luat parte aprópe 3000 de ómenĭ, și care era îndreptată contra guvernului bulgar și pentru Stambulow. Când manifestanții au trecut pe dinaintea locuinței

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Covorul lui Mustafa.

— Narațiune din Bosnia de *Dinko Borici.* —

(5) (Urmare).

Tatăl Eminei fù, în cel mai simțitor mod, atins prin ofensa, ce i-se făcuse prin retrimiterea ficei și prin învinuirea lui Mustafa.

— „Fiu de câne!" strigă el. Acésta e mulțămita, pentru-că fiica mea ți-s'a aruncat de gât? Veninosul șérpe sĕ te musce pe tine, care voescĭ sĕ facĭ nume rĕu ficei mele! Incóce, fiiĭ mei, și tăiațĭ capul acestui fiu de câne, rĕsbunațĭ onórea surorei vóstre și a căruntului meu cap!"

Mustafa fù atât de cuminte, ca sĕ nu aștepte, până când cei trei frațĭ ai Eminei îi vor sări de gât; el fugì din edificiu și grăbi la Jussuff, pe care îl considera de călcătorul de lege, ca sĕ-l tragă la rĕspundere, séu sĕ-șĭ rĕsbune sângeros asupra lui.

In edificiul lui Jussuff i-se anunță, că stăpânul casei a călĕtorit la Herțegovina, și că abia în câte-va dile se va reîntórce érășĭ.

De-ocamdată decĭ trebui Mustafa, sĕ-șĭ amâne rĕsbunarea. El se reîntórse la casa sa, și află curtea gólă. Emina, care-șĭ revenise în simțirĭ, se depărtase, spre a-se reîntórce la tatăl ei. Numai Janja stetea pe cea mai jósă tréptă a scărei din etagiul dintâi și-șĭ ținea în mânĭ capul, care încă tot o durea de gréua lovitură de pumn a lui Mustafa. Micuța era cu totul lipsită de voință, și lui Mustafa îi fù ușor a afla dela dênsa, că o femeiă visitase în taină pe Emina și că ea Janja, îndecursul acestei visite ținuse strajă afară în stradă. Cine fusese, visitătórea, Janja, nu sciù spune, séu ținù de periculos a istorisi mai multe turbatului bărbat.

Mustafa conduse pe mititica până înaintea porții și-i poruncì, sĕ se ducă la mă-sa. El însu-șĭ se duse în mica grădiniță din dosul casei și se aruncă în iérbă, spre a-șĭ plânge acolo, în singurătate, perduta fericire.

*

E nópte! Luna plină stă limpede pe firmanent și nicĭ un nouraș nu turbură luminósa boltă a cerului. Din grădinile de pe cósta Trebevicĭ-ului rĕsună cântece de amor și eroice, *rĕsună gusla* și *tamburițka.*")

In jurul balustradelor minaretelor sunt atêrnate, din causa sĕrbătórei de mâne a Mohamedanilor, lămpĭ dese; privighitórele cântă în colivii de către Miljaka, unde sĕ află grădinile, în carĭ stau séra ofițerii și funcționarii austriacĭ; rĕsună éră și éră tonurile musicei militare, care concertézā acolo. Acordurĭ rupte străbat de acolo până la sĕrmanul Mustafa, care încă tot stropesce érba din grădina sa cu lacrimile lui, cu lacrimile întristării durerii și ale desperării! Pentru el nu lucesce luna, pentru el nu rĕsună nicĭ musică, nicĭ cântec.

Zidurile casei sale, în care locuise până acuma fericirea, îi par blăstĕmate, și el nu cutézā, sĕ trécă pragul casei, ca și când s'ar teme sĕ nu întêmpine acolo amintirea.

3.

Diminéța îl află pe Mustafa stând pe cea mai inferióră trépta a scării, în același loc, în care stătuse erĭ mica Janja. Ca și dênsa îșĭ ținea Mustafa capul între mânĭ, în care nu mai póte aduna gândirĭ sistemisate.

La Tscharschija nu se duce astădĭ, dér chiar de n'ar fi sĕrbătóre, ar rĕmâne totușĭ acasă; el nu voesce sĕ vadă nicĭ un om.

Muezzinii chiamă de pe minarete la rugăciune, credincioșii grăbesc la moșee, spre a sĕrbători acolo cu rugăciunĭ și spălărĭ sĕrbătórea. Sórele se urcă tot mai sus, tot mai sus și privesce curios peste zidurile edificiului lui Mustafa. Chiar și atuncĭ, când e în zenit, vede pe desperatul Mustafa încă tot ședĕnd pe tréptă, ca și când ar fi fost împetrit.

Pórta de lemn scîrțăe în țîțînile sale. O voalată întră în curte. Ea privesce pre-

*) Instrumente bosniace, cu córde, asemenea mandolinei și ghitarei.

prefectului, au strigat: *„Jos cu guvernul muscălesc! Jos cu ucigaşii!“* A trebuit sĕ intervină miliţia, şi s'au făcut mai multe arestări.

*

Tot din *Rusciuc* se telegrafiéză, că *rĕscóla din Macedonia a luat proporţiunĭ fórte seriose.* Resculaţii sunt spriginiţĭ cu sume marĭ de banĭ din partea rusofilului deputat bulgar Evloghie *Ghieorghiev*, care petrece mult prin România, unde posede averĭ însemnate. Se susţine, că Reuniunea panslavă din Petersburg stă în legătură cu Gheorghiev, care dilele acestea a avut o conferenţă secretă cu *Karavelov şi Petrov.* Karavelov a călĕtorit Joia trecută la Petersburg, fiind-că în Bucurescĭ era mereu urmărit de poliţiă.

*

Fóia ungurésca *„Magyar Hirlap“* primesce din Bucurescĭ următórea scire telegrafică cu data de 21 Iulie: „Regele, ţinĕnd sémă de situatia turbure şi periculósă, ce domnesce în Bulgaria şi Macedonia, a renunţat la intenţia de-a merge în strĕinătate. In consiliul de miniştri, ce s'a ţinut ierĭ sub presidenţia regelui, s'a hotărît, ca sĕ fia rechiămaţĭ din congediu toţĭ oficerii, şi nimĕnui sĕ nu i-se mai dea concediu. Situaţia este considerată ca fiind fórte seriósă, mai ales, că dilele trecute un mare numĕr de emisarĭ ruşĭ au trecut prin Dobrogea în Bulgaria, sub protectoratul consulului rusesc Celibidaki din Tulcia“.

Scirea acésta se pare a fi esagerată. „Timpul“ din Bucurescĭ ḑice, că nu e nimic adevĕrat din aceste veştĭ, colportate şi de unele foi de dincolo.

*

Vorbind despre „Situaţia din Bulgaria“ ḑiarul ministeriului de esterne „Timpul“ din Bucurescĭ, dă următórele lămurirĭ, ce le-a primit, ḑice, pe cale particulară:

„Primul punct în situaţiunea actuală, care trebue sĕ intrigheze pe tótă lumea, e absenţa din ţéră a principelui Ferdinand al Bulgariei. Absenţa acésta s'ar esplica ast-fel: Alteţa Sa, vĕḑĕnd, că nu mai póte domina mersul lucrurilor, a plecat, ca sĕ negocieze în strĕinătate abdicarea sa în favorul prinţului moştenitor Boris. Ce succes vor fi avĕnd aceste negociere, nu se scie. Prinţul speră dela acest act al sĕu, pe de o parte recunóscerea fiului sĕu de către Rusia, pe de altă parte salvarea dinastiei, orĭ-care ar fi mai departe desfăşurarea evenimentelor.

„Asupra situaţiei grave, care a împins pe prinţul Ferdinand la acéstă estremitate, se spun următórele: lumea politică din Bulgaria, afară de o mică fracţiune — partidul Stambulowist, care era paralisat prin fel de fel de presiunĭ — e pentru o apropiare de Rusia. Deosebirea ar fi acésta, că unii vor apropierea necondiţionată, ér alţii vor apropiere pe basa principiului *do ut des.* Cei dintâi, adevĕratul partid rusofil, ar fi gata sĕ însceneze turburărĭ şi sĕ rĕstórne dinastia Coburg, pentru a lăsa Rusiei calea absolut liberă. Cei de al doilea, partidul care s'ar numi naţional, între condiţiunile pe carĭ le pun, *pretind anexarea Macedoniei şi Dobrogei*, în schimbul unei infeodărĭ la politica rusésca. In ce privesce mişcările din Macedonia, a căror vină partidele şi-o aruncă una alteia, se spune, că rĕspunderea o póŕtă tóte grupurile politice esistente. Căcĭ tóte au lucrat la înscenarea lor, numai cât fiă-care din alt punct de vedere. Stambulow ar fi căḑut jertfă curentului rusofil, care stăpânesce astăḑĭ lumea politică bulgară, curent, pentru care el era o piedecă şi o ameninţare. E probabil, că în scurtă vremea sĕ isbucnéscă în Bulgaria turburărĭ, al căror resultat nu se póte prevedé“.

*

Despre turburările ivite la îmormêntarea lui Stambulow se telegrafiéză lui *„Fremdenblatt“* următórele:

Finindu-se prohodul, s'a nĕscut un chari-vari complet, din causă, că s'a amestecat în lucru puterea armată. Conductul s'a pus în mişcare; înainte mergeau cei 120 de copii cu cununile, după aceştia veneau cântăreţii, preoţimea, membrii familiei, după ei diplomaţii, între carĭ şi representanţii foilor streine, clubul „Union“ şi delegaţii. Publicul compus din bărbaţĭ, femei, copii ţĕranĭ şi orăşenĭ — o massă pestriţă — cuprinse întrégă strada. Inainte de a pune cosciugul pe carul mortuar fură făcuţĭ atenţĭ membrii familiei, prin nisce poliţiştĭ, că lipsesc cuele dela róte. Acest lucru s'a făcut de bună sémă cu scopul, ca cosciugul sĕ cadă pe pământ. Dér a fost o minciună. După două sute de paşĭ, — ajungĕnd conductul la locul crimei, s'a oprit. Petkov, legat la cap cu batistă albă, apropiindu-se de cosciug începù sĕ vorbéscă: „Am ajuns la locul — ḑise el, la locul măcelăririi lui Stambulow; a acelui Stambulow, care şi-a câştigat atâtea merite pentru Bulgaria“. La aceste cuvinte erupse un bocet de durere din pieptul tuturor. 55 de gendarmĭ călărĭ năvăliră în mijlocul mulţimei. S'a născut un sgomot teribil. Toţĭ se îmbulzeau în massa cam de vre-o 500 persóne, şi nimenĭ nu scia, că s'a puşcat orĭ nu. Cei mai de pe de laturĭ însĕ afirmă, că s'a puşcat în aer. De odată se aud cuvintele: „Fugiţĭ, scăpaţi-vĕ vieţa, *că împuşcă*“. Massa era turburată la estrem. Nu se scie, că unde sunt membrii diplomaţiei, am vĕḑut însĕ pe unii dintr'ênşii luptându-se cu mulţimea, ca se nu fiă sdrobiţĭ. O îngrăditură de scândurĭ fù dĕrîmată de mulţimea împrăsciată. *Multe femei cad şi leşină.* Strada este după câte-va momente gólă. Carul mortuar însĕ porni mai departe.

Locul acestei scene era împestriţat de umbrele rupte, bâte, pălării etc. sfărimate.

Pe încetul însĕ se re'ntórseră mulţĭ érăşĭ după carul mortuar, încungiurat acum de tóte laturile de poliţiştĭ. Musica începù din nou marşul lui Chopin, întrerupt fără de veste. Amicii, femeile şi corpul diplomatic strein nu se mai vedeau.

Se adeveri, că nu s'a împuşcat, ci tot lucrul se reduce la revolverele amicilor lui Stambulow, precum şi ale diplomaţilor streinĭ, scóse spre apĕrare în strada Rakovski. **Vice-consulul român şi sêrb fură împinşĭ şi călcaţĭ de mulţime**; umbrelele soţiilor consulilor frances, român şi sêrb fură rupte. După cât am auḑit s'a protestat energic contra guvernului, care nu s'a îngrijit suficient de apĕrarea corpului diplomatic strĕin.

Când ajunse conductul în strada *Vito* se auḑiră mai multe strigăturĭ — dela nisce flăcăiandri — *jos cu Stambulow!* Dintre cei presenţĭ, alt-cum destul de puţinĭ, la auḑul acestor cuvinte s'au depărtat rĕmânĕnd fórte puţinĭ. De ambele părţĭ ale conductului mergea o companie de gendarmĭ călărĭ, ér pe strade circulau patrule de cavalerie. Oraşul *părea în stare de asediu.* Ajuns la cimiter, puţinii însoţitorĭ fură încunjuraţĭ de miliţiă călare.

După finitul ceremoniilor funebre soţia lui Stambulow, *Petcov* şi doi oficerĭ rudenii, se reîntórseră în fugă spre casă.

*

Din Constantinopol se telegrafiază, că scirile publicate alaltăierĭ într'un ḑiar al comitetului macedonén în privinţa unor lupte seriόse între insurgenţii şi trupele turcescĭ, par a fi esagerate. Totuşĭ, în ultimele ḑece ḑile, câteva bande au apărut în partea occidentală a vilaetului Uskub, în teritoriele Plaskavitza şi Malesplanina şi în partea septentrională a sandjakului Seres, pe Perimdagh, între fluviile Struma şi Mesta, şi nisce lupte au avut loc între aceste bande şi trupele şi gendarmeria turcésca. Prin urmare la 10 Iulie s'au trimis cu drumul de fer două batalióne dela Uskub la Kumanava, şi un batalion la 16 dela Uskub la Strumitza şi de acolo în teritoriele desemnate.

După informaţiunĭ autentice, sunt în teritoriile de graniţă Kumanova, Skoplie, Stiplie, Strumitza, Melnik şi Neorokop 18 batalióne de infanterie cu artilerie şi o cavalerie suficientă şi aprópe 600 de gendarmĭ turcescĭ.

Aceste trupe pot fi întărite încă cu 6 batalióne ale garnisónelor vecine. Situaţia militară turcésca este decĭ destul de tare, chiar fără a chema pe redifii sub arme, décă bandele nu reuşesc a rĕscula populaţia, ceea ce pentru un moment pare cu putinţă. Cu tóte astea în terenurile muntóse, distrugerea bandelor va fi grea şi lungă.

SCIRILE ḐILEI.

— 11 (23) Iulie.

Inspectorĭ matricularĭ. Fóia oficială din Budapesta publică lista celor 23 inspectorĭ matricularĭ ai statului, numiţĭ de ministrul de interne. Intre aceştia găsim: Pentru cercul *Timişórei* (comitatul Timiş şi Caraş-Severin, oraşele Timişóra şi Vĕrşeţ) deputatul dietal (sas) *Iosef Filtsch*; pentru *Sătmar* (comitatele Sătmar şi Sĕlagiu) Magos Károly, secretar adjunct în ministerul de finanţe; pentru cercul *Oradiei-marĭ* (comit. Bihor şi oraşul Oradea-mare) fisolgăbirĕul Szunyogh Lorand; pentru cercul *Devei* (comit. Hunedórei şi Aradului şi oraşul Arad) Barcsay Bela, fisolgăbirĕul din Deva; pentru cercul *Deşului* (comit. Bistriţă-Năsĕud, Solnoc-Dobêca şi Coşiocna, şi oraşul Cluşiu) Adolf Francisc *Flott*, fisolgăbirĕul dela Betlean; pentru cercul *Aiudului* (comit. Sibiiu, Alba de jos şi Turda-Arieş) Felszeghy Sándor, fisolgăbirĕul dela Iernut; pentru cercul *Becĭcherecul mare* (comit. Torontal şi oraşul Panciova) Vertán Péter, asesor la sedria orf. din Arad; pentru cercul *Braşovului* (comit. Treiscaune, Braşov, Făgăraş şi Têrnava mare) Ottlik Geza, solgăbirĕul dela Arad; pentru cerc. *Mureş-Oşorheiului* (comit. M. Turda, Têrnavei micĭ, Odorheiu şi Ciuc, şi oraşul Têrgu-Mureşului) Kathonay Domokos, solgăbirĕul cercului de sus al Mureşului; pentru cercul *Nyiregyháza* (comit. Zemplin, Saboleiu şi Hajdu, şi oraşul Debreţin) *Vasiliu Dumbravă*, vice-notarul comitatului Coşiocna. — In total, cei mai mulţĭ dintre inspectorii matricularĭ sunt numiţĭ dintre solgăbirĕi, fisolgăbirĕi, notarĭ şi vice-notarĭ comitatensĭ. Fiind-că printre ei se află şi câţĭ-va nemaghiarĭ, „Kolozsvár“ şi-a aflat în acésta suget pentru un articol de fond, în care laudă „înţelepciunea“ şi „spiritul de dreptate“ al ministrului.

—o—

„Transilvania“, banca de asigurare din Sibiiu, al cărei fond de garanţă este în present de 100,000 fl., a hotărît sĕ sporéscă acest fond prin o nouă emisiune de 1500 acţiunĭ à 100 fl. Va sĕ ḑică fondul se va spori cu 150,000 fl.

—o—

Jidovii şi mileniul. Fóia semită „Egyenlöség“ publică un articol de tot hazul, în care se face propunerea, ca din incidentul mileniului *toţĭ Ovreii din Ungaria sĕ-şĭ maghiariseze numele, dând prin acésta dovadă de patriotismul lor.* Mişcarea acésta trebue începută cât mai in grabă, ca mileniul sĕ afle pe toţĭ Jidanii cu nume maghiare.

—o—

Nou advocat român în Siget. D-l advocat Dr. *Isidor Pop* face cunoscut, că şi-a deschis cancelariă advocaţială în Sigetul Marmaţiei (Strada Liceului Nr. 16, casa d-lui dr. I. Mihalyi).

Concert în Alba-Iulia. Din *A.-Iulia* ni-se scrie: Corul mixt ţĕrănesc din Orăştiă sub conducerea dirigentului sĕu D-l *Ioan Branga*, învĕţ., invitat de inteligenţa română din A.-Iulia, va da în 4 August n. c. în Alba-Iulia un concert, după care va urma dans. Programul concertului e variat şi interesant. Invitările şi programul se vor distribui în câteva ḑile. Credem, că On. public din Alba-Iulia şi jur va sprigini concertul prin participare numĕrósă.

—o—

Clădirea noului teatru din Iaşĭ este aprópe terminată. Acum se lucréză plafondul şi decoraţiunile în gips ale lojelor, după modele sosite dela o mare casă din Viena. Se afirmă, că modul cum se esecută acéstă lucrare este cât se póte de artistic.

—o—

Imprumutul ruso-chinez s'a subscris de 5 orĭ în Rusia şi de 15 orĭ în Francia.

—o—

Ciocnire de vapóre. O ciocnire s'a întêmplat la 21 Iulie nóptea la înălţimea insulei Tino între două vapóre italiene *„Ortiglia* şi *„Maria“*. Cel din urmă s'a cufundat; din 173 pasagerĭ, ce avea pe bord, *144 s'au înecat.* „Ortiglia“ s'a întors la Genua.

—o—

Têrgurĭ de cai în Ardeal. Pentru cumpărarea cailor trebuincioşĭ la miliţiă se vor ţinè în Ardeal următórele têrgurĭ: La Mureş-Oşorheiu în 28 Septemvre n., la Deş în 2 Octomvre, la Ghiriş în 5 Oct., Cohalm 7, Sepsi-St.-Georgiu 9, Zabola 11, Braşov 14 şi Sibiiu 16 Octomvre.

—o—

Concert. Mâne, Miercurĭ, va concerta capela militară a regimentului Nr. 50 în grădina hotelului „Central Nr. 1“. Inceputul la 7 ½ óre séra. Corpul oficeresc a numitului regiment invită la acest concert pe toţĭ acei óspeţĭ, carĭ la petrecerile casinei au primit învitărĭ, pe lângă observarea, că alte învitărĭ speciale nu se vor trimite. Se speră la o participare numĕrósă.

Din viéţa lui Stambulow.

Orĭ móre Stambulow în urma rănilor primite, orĭ nu — scriea *„Figaro“* din Paris după sĕvîrşirea atentatului inflorător — una stă: că adecă el a încetat a mai esista. Dictatorul de odinióră al Bulgariei, puternicul ministru, n'are nicĭ atâta putere, ca sĕ ameninţe pe contrarii sĕi cu pumnii; căcĭ mânile-i fură tăiate.

Ce va face, unde se va duce, de cumva scînteua vieţii va mai rĕmâne pentru cât-va timp în mutilatul lui corp?

De sigur, că va merge la Varma pe ţĕrmurii Mărei-negre, unde îndatina a-şĭ petrece vacanţele şi până acum. Acolo are şi o frumuşică proprietate.

Din fericire are cu ce trăi. Studentul sĕrăcuţ de odinióră, *„parvenu“*-ul din Odessa, care la etatea-i fragedă de 20 de anĭ s'a aruncat pe arena politică, cu tóte că nu a avut nicĭ protecţii, nicĭ banĭ, — şi-a pus la o parte destulă avere. Acésta nu vré sĕ ḑică, că el s'ar fi înavuţit pe cale nedréptă; dér înainte de acésta cu 6 anĭ începuse, dimpreună cu amicul sĕu Petkov, reînoirea Sofiei, care se putea numi mai pe dreptul sat, decât oraş, şi pe care a ridicat'o apoi în rêndul oraşelor europene.

Cele 10 milióne, împrumutate de o bancă streină engleză, ajunseră din destul la înfrumseţarea oraşului — ba gura lumei vorbesce, că colosala sumă nu fù întrebuinţată întrégă spre scopul destinat...

De-atuncĭ începù sĕ jóce rol în lumea mare. In privinţa acésta a fost ajutat şi de soţia sa, o femeiuscă dela sate, fata unui mic proprietar din Sistovo, care însĕ era destul de cultă, înţeléptă şi ţinea mult la bărbatul ei, adorându-l.

Stambulow rĕmase însĕ tot cel vechiŭ: *simplu şi nepretenţios.* Casa, unde primea de comun pe cei veniţĭ la el, sĕmĕna cu o vilă simplă de pe marginile unui oraş mare. Puternicul ministru-preşedinte n'avea în casa sa mai mult decât un scaun cu jeţ, cu care îmbia de comun óspeţii. Pe păreţĭ tabloul unui principe, o diplomă-suvenir din tinereţe — nimic mai mult.

---

vĕḑĕtor în juru-i şi se apropie încet de Mustafa, care zace pe tréptă.

Dênsa stă lângă el şi-i atinge umĕrul. Ca şi dintr'un vis se deştéptă bărbatul şi tresare înaintea voaletei.

— „Cine eştĭ şi ce voescĭ?“

— „Scusaţĭ, gospodine*), décă vĕ cercetez aicĭ. Sunt Tifiahanum, o onorabilă vĕduvă. Eu am fost erĭ aicĭ la femeia d-vóstră în visită şi am uitat o bucată de stofă de mĕtase. Viu, sĕ mi-o reiau, pentru-că nu este a mea, ci mi-s'a încredinţat numai mie“.

Un moment părù Mustafa, că sĕ rĕsgândesce, apoi sĕ ridică de-odată:

„Vino cu mine!“ ḑise dênsul şi merge înaintea femeei spre odaia de harem. Prima óră după catastrofă întră érăşĭ în ea. Colo zace sdrobitul hangear, colo bucata de stofă de aur.

(Va urma).

*) stăpân.

Pe tótă lumea o primea la masa cea simplă de stejar, pe care zăceau o grămadă de hârtii. Vorbea cu voce slabă şi de cele mai multe-orĭ surîdea lăsând sĕ i-se vadă nisce dinţĭ albĭ. Ochii micĭ păreau tot-déuna în flacărĭ. Capul îi era rotund şi gras, faţa palidă, ér musteţele stufóse, negre, întregite prin o barbă orientală, îi dĕdeau un caracter ostăşesc.

Prima-dată l'am vĕdut la plecarea-i spre Filipopol, prândĕnd în restaurantul gării, după care eşi pe peron surîdĕnd; avea un palton larg, vestminte bune din carĭ sclipeau juvaerele-i de aur. Pe atuncĭ era atot-puternic, da mâna cu orĭ şi cine şi rĕspundea cu voiă bună tuturor întrebărilor linguşitóre.

El călĕtorea într'un cupeu de clasa primă, separat, în care mĕ invită şi pe mine. Servitorul puse în colţul cupeului proviantul şi *două carabine.*

Dealt-cum Stambulow era păzit fórte bine şi de nisce gendarmĭ, ér în decursul drumului conductorul dela tren alerga neîncetat pe balcóne, grijind sĕ nu se întêmple ceva. Trenul de alt cum era plin de persóne, carĭ îi strigau la tot pasul *vivat.*

De-asemenea era păzit Stambulow şi în Sofia. Gendarmĭ înarmăţĭ până în dinţĭ erau tot-déuna postaţĭ dinaintea casei lui. L'am vĕdut făcênd odată o visită. Până stĕtù în lăuntru, pórta, strada şi, peste tot, locurile deschise erau păzite de sabii scóse.

Pe atuncĭ se povestea un episod interesant despre dictator. O femeiă, care venise sĕ céră graţiă în urma procesului Belcev, fù surprinsă cu astfel de cuvinte:

„Ce credĭ, Dómna mea, eu însu-mĭ sunt óre liber?"

Sciea dorinţa inimicilor sĕi, din care causă cerca descoperirea planurilor acelora cu o bucuriă aprópe copilărescă. Odată sĕ se fi esprimat:

— „Nicĭ-odată nu greşesc, când dau. Imĭ cunosc eu pe toţĭ inimicii; sciu tot ce plănuesc şi ce lucréză. Se póte, că sĕ mĕ chiar străpungă odată, dér voiŭ sci pe cel ce-şĭ vor ridica braţul."

Odată dise către un diarist frances, cu voce tremurândă şi cu mânile ridicate, ca şi când ar face jurămênt:

„*Am ucis numai pe inimicii patriei mele.*"

După aceea continuă:

„Galliffet al D-vóstră a împuşcat 30,000 de insurgenţĭ în numele patriei, şi totuşĭ e onorat; eu am spândurat din acelaşĭ motiv numai şése, şi sunt deja numit ucigaş. Vedĭ, d-le, tot-déuna-i rĕu, décă-i mică ţéra şi décă-i mic numĕrul."

Limba francesă o vorbea aprópe corect, deşi o studiase fără de magistru. Intr'o diminéţă se deşteptă cu convingerea, că acéstă limbă e indispensabilă, şi în restimpul a două conjuraţiunĭ o studiă deplin.

Internatul Vancean de fetiţe din Blaşiu.

Publicare de Concurs.

Din partea direcţiunii internatului Vancean de fetiţe din Blaşiu, se aduce prin acésta la cunoscinţa publicului interesat, că terminul concursului la acest internat este până la 15 August st. n. 1895.

Condiţiunile primirii sunt următórele:

1. Pentru o elevă vor fi de a-se plăti pe o lună câte 12 fl. v. a., şi aşa pe un an şcolastic 120 fl. v. a. în două séu cel mult patru rate anticipative, şi pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din cele 6 clase elementare ale şcólei, şi de fl. 6 pentru elevele din cele 2 clase superióre ale şcólei. Alte tacse separate nu se vor slovi, decât pentru elevele acelea, carĭ vor voi a învĕţa limba francesă şi fortepianul. Şi acelea taxe însĕ vor fi cât se póte mai moderate.

2 Fiă-care elevă va trebui sĕ fiă provĕdută cu vesminte în formă, cu două şurţe în formă de rochie şi 2 pălării în formă la eleve, carĭ tóte la olaltă procurate în institut costă dela 14 fl. până la 18 fl. după etatea elevei. Mai departe fiă care elevă are sĕ aducă: 6 cămeşĭ, 6 pantalonĭ, 6 camişóne, o fustă de iérnă, 6 serviete, 12 batiste, 6 părechĭ ciorapĭ, 2 părechĭ papucĭ, 6 ştergare, 1 perie de dinţĭ, 2 peptenĭ, 1 perie de cap, 2 perii de încălţăminte, 1 plapomă, 1 saltea de lână, 2 perinĭ, 4 feţe de pat (lepedeie), 4 feţe de perină, 2 cuverte de pat de giolgiu alb şi un lavor de spălat, care se póte procura în Blaşiu în o formă la tóte elevele. Obiectele fiă-cărei eleve au sĕ fiă marcate cu numele, séu cu iniţialele numelui elevei.

Pentru suma numită fiă-care elevă va căpĕta următórea provisiune:

1. Locuinţă în etajul institutului în sale marĭ sănĕtóse şi luminóse, provĕdute cu tóte supelectilele de lipsă.

2. Vipt întreg regulat, şi anume a) dejun de cafea; b) amédĭ 3 plese, în Duminecĭ şi sĕrbătorĭ 4 plese, c) ojină, d) cină 2 plese.

3. Spălat, luminat şi încăldit.

4. Instrucţiune în fert, spălat, călcat cu ferul, copt, tors, ţesut, curăţit, grădinărit, croit, cusut, ducerea socotelelor economiei de casă, cumpĕratul articlilor ţinĕtorĭ de economia casei, conservatul şi aşedatul legumelor şi victualelor peste iérnă, îngrăşatul animalelor, prăsirea şi ţinerea galiţelor şi altele.

Pentru elevele, carĭ au mai fost în internat în anul din urmă, încă este a-se suplica din nou.

La rugările pentru primirea fetiţelor, carĭ nu au mai fost în internat, este a se alătura şi testimoniul despre clasa absolvată. Rugările sunt de a-se îndrepta către Prea Veneratul Consistoriu Mitropolitan.

Blaşiu, 3 Iulie n. 1895.

Dr. Alesandru Grama,
director.

Salvatorul monarchului Francisc Iosif.

Dilele trecute a murit contele *Maximilian Carol O'Donel*, fost adjutant al Majestăţii Sale Francisc Iosif. Cu ocasia acésta o fóiă din Viena reamintesce următórele:

In diua de 18 Februarie 1853, Majestatea Sa sta rădimat de un zid al fortăreţei Augustin din Viena şi privea la esercițiul soldaţilor de sub fortăréţă. In momentul acesta un tînĕr, care stetea cu capul descoperit în apropierea Majestăţii Sale, s'a repedit asupra tînĕrului împĕrat, care abia atuncĭ împlinise 23 anĭ, şi cu un cuţit mare ascuţit l'a rănit la gât. Rana a fost uşóră, de-óre-ce gulerul de metal al uniformei împĕratului a micşorat puterea împunsăturii şi ast-fel şi efectul rănirii.

Atentatorul a vrut sĕ dea atuncĭ a doua óră, dér n'a mai avut timp, de-óre-ce în momentul acela adjutantul Majestăţii Sale, contele O'Donel, l'a apucat de braţ. A urmat apoi o luptă formală desperată între atentator şi contele O'Donel, în decursul căreia contele a primit mai multe rănĭ mai uşóre şi o împunsătură mai gravă, şi a scăpat numai graţie împrejurărei, că un măcelar, cu numele Iosif Ettenreich, a sărit în ajutorul lui.

Tînĕrul împĕrat, din rana căruia sângele curgea în abundenţă pe uniforma sa de ulan, în momentul când a fost rănit, şi-a tras sabia din técă afară şi s'a pus în posiţie de apărare. Cât de puternică a fost împunsătura atentatorului s'a vĕdut din aceea, că vêrful cuţitului mare s'a îndoit, lovindu-se de copca gulerului uniformei.

După-ce atentatorul a fost desarmat şi legat, împĕratul dise, cu un zimbet dispreţuitor, celor din jurul sĕu:

— Acum am şi eu parte de sórta bravilor mei soldaţĭ din Milano!

Observaţia acésta a împĕratului s'a referit la un atentat îndreptat asupra soldaţilor austriacĭ din Milano, întêmplat cu 5 dile mai înainte de atentatul acesta. In urma unei conjuraţiunĭ, mai mulţĭ soldaţĭ, carĭ se plimbau pe stradă fără arme grele, au fost atacaţĭ de o cétă mare înarmată cu bâte, provĕdute cu suliţĭ ascuţite, şi pe 18 dintre soldaţĭ i-au împuns în cap.

Majestatea Sa s'a reîntors la castel, unde cei din jurul lui şi-au esprimat temerea, că cuţitul ar fi fost înveninat. *Atuncĭ contele O'Donel a supt sângele din rană.*

Intru amintirea norocósei salvărĭ a vieţii Majestăţii Sale, s'a zidit apoi în Viena o capelă frumósă şi nouĕ capele mai micĭ în provincie; afară de acestea 345 diferite fundaţiunĭ menite spre scopurĭ umanitare, amintesc diua scăpării Majestăţii Sale. Atentatorul (un croitor) cu numele Libényi János (Ungur) a fost peste câte-va dile spândurat. Cuţitul n'a fost înveninat şi ast-fel nicĭ contele O'Donel nu a păţit nimic. Contele, care în decursul celor din urmă trei decenii a trăit retras, a fost ultima óră în Viena cu prilejul jubileului defunctului archiduce Albrecht.

Societatea „Transilvania".

Societatea „Transilvania" are vacante, cu incepere dela 1 Octomvre 1895, trei stipendii de câte 800 lei anual.

Din aceste trei stipendii, două sunt menite pentru drept, unul în Clușiu, altul în Budapesta, ér al treilea pentru medicină în Budapesta.

Sunt admişĭ la concurs numai tinerii românĭ din Austro-Ungaria.

Doritorii de a obţinè vre-unul din aceste stipendii îşĭ pot adresa cererile în scris către Comitetul Soc. Transilvania în Bucurescĭ (Strada Labirint Nr. 68), cel mult până la 3 (15) Septemvre a. c., însoţite de următórele acte:

1) Certificat de botez; 2) Certificat de bacalaureat (maturitate); 3) Certificat de paupertate; 4) Un act în scris, prin care se obligă a-se conforma cu dorinţa esprimată în art. 4 din statute: „Cei ce vor beneficia de ajutorul societăţei, după terminarea învĕţăturilor, sĕ continue a-şĭ aplica în partea locului cunoscinţele câştigate". Şi în fine stipendistul e obligat, la sfîrşitul fiă-cărui an, sĕ probeze printr'un certificat din partea universităţii, la care urméză, trecerea regulată a esamenelor prescrise de program. Neîndeplinirea acestei îndatorirĭ atrage după sine pierderea stipendiului.

Comitetul.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărţĕmêntului XXXII (Dicĭo-Sân-Mărtin) al „Asociaţiunii transilvane" se convócă pe 11 Aug. st. n. în *opidul Dicĭo-Sânt-Mărtin* (Dicsö-Szent-Márton), reşedinţa comitatului Têrnavei-micĭ, cu următorul

Program: 1) Deschiderea adunării. 2) Raportul subcomitetului despre activitatea sa şi despre starea cassei despăţĕmêntului dela adunarea generală încóce. 3) Esmiterea comisiunilor pentru revederea raportului şi a cassei, precum şi pentru înscrierea membrilor noi şi încassarea taxelor dela membri noi şi vechĭ. 4) Disertaţiunĭ. 5) Designarea delegaţilor la adunarea generală a „Asociaţiunii transilvane" din ĕst an. 6) Defigerea locului ţinerii adunării generale proxime. 7) Eventuale propunerĭ. 8) Inchiderea adunării.

La acéstă adunare se învită toţĭ membrii ordinarĭ şi ajutătorĭ de pe teritorul acestui despărţĕmênt, compus din cercurile politico-administrative a Dicĭo-Sânt-Mărtinului şi Ernotului, precum şi toţĭ iubitorii de prosperarea în cultură a poporului român.

Dicĭo-Sân-Mărtin, 15 Iulie 1895.

Vasilie Zehan, director. *Simeon Caluţiu*, secretar.

DIVERSE.

„Eau de Cologne". Firma Farina din Colonia, furniséză la an câte 4 milióne sticle apă de Colonia, şi cu tóte acestea sunt încă fórte mulţĭ, carĭ nu sciu din ce se prepară acest parfum admirabil, şi de când este în circulaţie. Trebue sĕ credem, că originea căutatului fluid este fórte veche, dér, ca la prim document, ne provocăm la o hârtie aflată în archivele oraşului Colonia încă din anul 1709. Documentul acesta spune, că apa de Colonia veritabilă se află singur numai la Ión Maria Farina, de unde ne putem uşor esplica încă şi mai vechea-i origine, ce a trebuit sĕ fiă în forma acésta apărată de falsificatorĭ. Putem susţinè aşa-déră, că s'a produs deja înainte de 1600. Farina s'a născut la anul 1685 în Domo d'Ossola în Italia. Ca comerciant de coloniale s'a strĕmutat în Colonia, unde începù sĕ neguţtorescă şi cu mĕtase şi parfumerii; el a inventat apa de Colonia, ce constă din următórele oleurĭ eterice: oleu bergamot, oleu de lămâe, oleu de portocale, oleu de florĭ de portocale, oleu petit grain şi fórte puţin oleu de rosmarin, amalgamisate în cel mai curat spirt. La început nu se bucura de o prea mare trecere, până ce rĕsboiul de 7 anĭ i-a făcut reclamă nespus de mare. Pătrundĕnd Francesii în ţinuturile Rinului, au intrat în Colonia cu copii şi cu femei cu tot. Parfumul — apa de Colonia — plăcù Francesilor într'atâta, că ducêndu-o cu sine, au rĕspândit'o nu numai prin întrégă Francia, ci în întrégă lumea. De aicĭ se esplică şi numirea-i francesă, éră nu germană. E fórte natural, că stând aşa lucrurile, firmele false de Farina s'au fost înmulţit nespus de tare, ba au mers aşa de departe, cât cercau prin Italia după individĭ cu numele Farina; scoţĕnd apoi pe aceste nume firme nouĕ. A fost o luptă febrilă între familia Farina cu alţĭ falsificătorĭ, luptă ce a durat dela 1819—1862. Apa de Colonia este prin urmare cam de vre-o 200 de anĭ, şi ca dênsa tot aşa de veche şi familia Farina. Astădĭ sunt în viéţă trei Farina, şi toţĭ se ocupă cu fabricarea apei de Colonia.

Literatură.

A apărut Nr. 5 din **„Musa Română"**, fóiă musicală şi literară, ce apare odată pe lună în Blaşiu, sub redacţiunea d-lui profesor de musică şi cântărĭ *Iacob Mureşianu*, costând pe an 6 fl. In partea musicală acest numĕr cuprinde două piese de netăgăduită valóre artistică şi anume: *Imn*, de Iacob Mureşianu, cu ocasiunea instalărei Mitropolitului Dr. Victor Mihalyi, şi *Marş festiv*, tot de Iacob Mureşianu, esecutat din incidentul festivităţii arangiate în onórea noului Metropolit în internatul de băeţĭ.

*

Fascicolul II din marele şi valorosul op **„Istoria împĕratului Traian şi a contimporanilor sĕi"**, de Dr. Heinr. *Francke*, tradus în românesce, pe spesele proprii, de d-l *Petru Broşteanu*, — a apărut cu următorul cuprins: Rĕsbóiele Goţilor séu Dacilor înainte de Traian (urmare din fascicolul prim); Primul rĕsboiu al împĕratului Traian contra Dacilor (armata, supremul comandant al armatei şi espediţiunei ei, decursul rĕsboiului); Al doilea rĕsboiu al împĕratului Traian contra Dacilor (pregătirĭ pentru rĕsboiu, puntea traiană peste Dunăre, terminarea rĕsboiului al II-lea cu Dacii); Anticităţile Daciei (căile militare; valurĭ; pasurĭ şi şanţurĭ; împărţirea Daciei în municipii şi colonii etc.) — Recomandăm din nou publicului român acest op de mare valóre, care n'ar trebui sĕ lipsécă de pe masa nicĭ unui Român cu dare de mână şi iubitor de literatură. Opul e tradus într'o limbă uşóră, e tipărit elegant, pe hârtiă fină, purtând fiă-care fascicol şi câte-o ilustraţiune din istoria romană. Opul apare în fascicolĭ broşaţĭ lunarĭ, de câte 4 cóle; vor fi cu totul 48 cóle de tipar, costând opul întreg 4 fl., pentru România 12 lei. Se póte abona însĕ şi în rate cuartale anticipative de câte 1 fl. séu 2 coróne, prin ceea ce s'ar da un ajutor mai bine-venit pentru suportarea cheltuelelor de tipar. Abonamentele a se adresa d-lui traducĕtor P. Broşteanu în Braşov (str. gărei Nr. 45.)

*

Din „*Biblioteca pentru toţĭ*" a apărut broşura a 11-a: **Din tinereţe** (Tatăl, Pipiţa şi Mitu-Pisu, Mănunchiul), de André *Theuriet*, traducţiă de Dumitru Stăncescu. Broşura următóre din acéstă bibliotecă va fi: Novele, de Michail *Demetrescu*. Fiă-care broşură costă câte 30 banĭ (15 cr.)

*

Studii psihiatrice este titlul unui nou op apărut de curênd în Tipo-litografia naţională *Ralian şi Ignat Samitca* din Craiova, este scris de d-l *Dr. George Mileticiu*, medic primar al Ospiciului Madona-Dudu din Craiova, autor al unui însĕmnat numĕr de scrierĭ de medicină şi higienice. In opul de faţă, tipărit elegant, pe hârtiă de lux, provĕdut şi cu trei planurĭ, autorul se ocupă cu numĕrósele cause, ce pot răpi omului raţionamentul. In total opul tractéză cestiunĭ de mare interes.

*

Din „*Biblioteca pentru toți*“, ce apare în editura librăriei Carol Müller din Bucuresci, au eșit până acum 10 volume. Al nouĕlea volum este: **Castelul Peleș**, schiță istorică și descriptivă de Leo Bachelin, traducțiă de D. Stăncescu“, ér al 10-lea volum: „**Novele și schițe**, traducere de T. *Maiorescu* și *Livia M.*“ Tóte aceste 10 volume costă împreună 3 lei, separat costă volumul 30 banĭ. Tot la 1 și 15 a lunei apare câte-un volum, și astfel într'un an apar 24 volume, carĭ abonate de-odată înainte costă numai 7 lei. In asemĕnare cu mărimea cărților, prețul acesta e cât se póte de eftin. Ce privesce cuprinsul si limba, volumele apărute până acum din „Biblioteca pentru toțĭ“ sunt de-o netăgăduită valóre. Materia e bine alésă și de interes pentru orĭ-ce cetitor, ér traducțiile sunt făcute într'o limbă ușóră. Cu deosebire pentru bibliotecele poporale recomandăm cu stăruință aceste valoróse scrierĭ.

*

Celebra operă a părintelui Kneipp „Cura de apă“, care apare de *trei* anĭ în editura *Ignatz Herz*, Bucurescĭ, e o carte fórte folositóre. Edițía III-a, care a apărut în curênd constă din 4 opurĭ, anume: I *Cura de apă*; II *Testamentul, meu* III *Cum sĕ trăiți*; IV *Conferențe publice*, și e arangiată atât de practic, în cât chiar Germanĭ și Francesĭ o prefere originalului, — căcĭ în originalul german orĭ în traducerea francesă, trebue căutată fiă-care bólă în 4 volume, pe când în traducerea românéscă, edițiă Ig. Hertz, e combinat în acelaș volum pe un singur loc, tot ce a ḑis Kneipp cu privire la fiă ce bólă în tóte cărțile sale. — De esemplu bóla *de stomac* o găsim în textul german la pag. 289 în *Cura de apă*; la pag. 234 în *Testamentul meu;* pag. 269 în *Cum sĕ trăiți* și pag. 229 în *Conferențe publice*. Pe când în edițía românéscă a D-lui Ignatz Hertz tóte aceste 4 descrierĭ ale bólei de stomac, le găsim complecte, traduse întocmai după original dela pag. 418 până la pag. 427. Așa sunt arangiate tóte bólele din operele lui Kneipp, că nu trebue căutate prin 4 cărțĭ și nicĭ sĕ se plătéscă pentru 4 cărțĭ. Prețul operelor complecte în 2 volume e de 3 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Iulie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.50
Renta de coróne ung. 4%	99.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	125.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	146.75
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	123.50
Losurĭ din 1860	156.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1070.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	488.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	401.25
Napoleondorĭ	9.63½
Mărcĭ imperiale germane	59.40
London vista	121.50
Paris vista	48.12½
Rente de coróne austr. 4%	101.20
Note italiene	40.05

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Iulie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Argint român.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.64	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.82	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. **8969**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Fântânile publice ale noului apaduct, și nu mai puțin fântânile cu pumpă, de repețite-orĭ s'au stricat de cătră persóne rĕu voitóre, așa încât până la repararea lor nu s'au putut de loc folosi aceste fântânĭ.

De-óre-ce prin astfel de fapte neconcese în urma lipsei de apă nu sufere numai singuratice persóne, ci întréga populațiune locală, de aceea se adreséză acest apel cătră întrégă populațiunea locală, ca sĕ evite orĭ-ce stricare a fântânilor publice, pedepsindu-se la cas contrar făptuitoriĭ cu o pedépsă polițiană până la 20 fl. eventual cu arest.

Zace în interesul public, ca contra făptuitoriĭ acestei publicațiunĭ sĕ se arate fără întârḑiere la poliția locală.

Brașov, 28 Iunie 1895.

743,3—3 **Magistratul orășenesc.**

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după ameḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Acest de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de ameḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéța.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Trenul tren circuléză numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.